

หมวด 4 กรรมการ

*ข้อ 76 ภายใต้บังคับมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญ
ประจำสภาขึ้นยี่สิบสามคณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนสิบเจ็ดคน คือ

- (1) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
- (2) คณะกรรมการกิจการเยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ
- (3) คณะกรรมการการกีฬา
- (4) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
- (5) คณะกรรมการการคมนาคม
- (6) คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
- (7) คณะกรรมการการต่างประเทศ
- (8) คณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร
- (9) คณะกรรมการการทหาร
- (10) คณะกรรมการการท่องเที่ยว
- (11) คณะกรรมการการปกครอง
- (12) คณะกรรมการการพลังงาน
- (13) คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
- (14) คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
- (15) คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (16) คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- (17) คณะกรรมการการศึกษา
- (18) คณะกรรมการการเศรษฐกิจ
- (19) คณะกรรมการการสาธารณสุข
- (20) คณะกรรมการการสิ่งแวดล้อม
- (21) คณะกรรมการการอุตสาหกรรม
- (22) คณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (23) คณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับและตรวจรายงานการประชุม

*ข้อ 76 ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 17 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

คณะกรรมการสิทธิการสามัญตามวรรคหนึ่งให้มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น

หากมีความจำเป็นจะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะอื่นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินสองคณะ

ข้อ 77 การเลือกตั้งคณะกรรมการ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้โดยไม่จำกัดจำนวน การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ

*การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมการเท่ากับจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

**ข้อ 77 ทวิ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพให้ตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนองค์การเอกชนประเภทนั้น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด และตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจำนวน กรรมการนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากที่สมาชิกเสนอชื่อ

การคัดเลือกและการเสนอชื่อกรรมการในส่วนของผู้แทนองค์การเอกชนตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้สภาเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

ข้อ 78 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการประชุมคณะกรรมการที่จะมีการลงมติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ข้อ 79 การประชุมคณะกรรมการ ให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

*ข้อ 77 วรรคสาม ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 18 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

**ข้อ 77 ทวิ เพิ่มขึ้นใหม่โดย ข้อ 19 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541

*ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการโฆษกและตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากราชการในคณะนั้น โดยอยู่ภายใต้บังคับมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ

ประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภาแต่ละคณะ จะต้องมียี่สิบตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดๆ ตามแต่จะมอบหมายได้

ข้อ 80 การเรียกเอกสารจากบุคคลใดๆ หรือเรียกบุคคลใดๆ มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

**ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบและมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการ

ข้อ 81 สมาชิก รัฐมนตรี และผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมอนุญาติมีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม

ข้อ 82 ภายใต้บังคับข้อ 81 ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรีและผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นหรือกรรมการท่านใดท่านหนึ่งกระทำการแทนได้

ข้อ 83 ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจง

*ข้อ 79 วรรคสอง ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 20 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

**ข้อ 80 วรรคสอง เพิ่มขึ้นใหม่โดย ข้อ 21 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541

ประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินต้องแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย

ข้อ 84 ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการธิการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่คณะกรรมการธิการได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการธิการพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จหรือที่ประชุมอนุญาตให้เลื่อนการชี้แจงไปวันอื่น

ข้อ 85 ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการธิการในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ 86 กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการธิการในข้อใดจะสงวนความเห็นในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ 87 เมื่อคณะกรรมการธิการได้กระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่หรือตามที่ที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภา

ในที่ประชุมสภา คณะกรรมการธิการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวาระหนึ่ง ในการนี้คณะกรรมการธิการจะมอบหมายให้บุคคลใด ๆ แถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อ 88 ในการพิจารณาของคณะกรรมการธิการ ถ้าคณะกรรมการธิการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่ คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการธิการเพื่อให้สภาพิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ ให้ประธานสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสัปดาห์นับแต่วันที่ประธานสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการให้คณะรัฐมนตรีทราบ คณะรัฐมนตรีได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา

ข้อ 89 ถ้ามีมติของสภาให้คณะกรรมการธิการใดกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการธิการนั้นกระทำการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาจะไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนดประธานคณะกรรมการธิการต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวาระหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมให้ประธานสภารีบเสนอต่อที่ประชุม และที่ประชุมอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร แต่ถ้านอกสมัยประชุม ก็ให้ประธานสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้สภาทราบภายหลัง

การนับระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันที่สภามีมติกำหนดระยะเวลา

ข้อ 90 กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
- (2) ตาย
- (3) ลาออก
- (4) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม
- (5) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (6) ขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและมีได้แจ้งเป็น

หนังสือให้ประธานคณะกรรมการทราบ

ข้อ 91 ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการใดว่างลงให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งซ่อม

***หมวด 5**

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ข้อ 92 ให้มีสารบบลงวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังวุฒิสภา และวันที่สภาได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญคืนจากวุฒิสภา

ข้อ 93 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบ ดังต่อไปนี้

- (1) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
- (2) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นให้กำหนดโดยชัดแจ้ง

*หมวด 5 การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ข้อ 92 ถึง ข้อ 113 ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 22 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

ข้อ 94 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเสนอต่อสภา ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบและหากมีข้อบกพร่องให้ประธานสภาแจ้งสมาชิกนั้นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับ

ข้อ 95 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญซึ่งสมาชิกเป็นผู้เสนอนั้น ให้ประธานสภาส่งไปยังนายกรัฐมนตรีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย

ในกรณีที่ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดเป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาส่งไปยังนายกรัฐมนตรีและแจ้งให้สมาชิกผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้อินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณารับรองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ที่ประชุมทราบ

ข้อ 95 ทวิ ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อพิจารณากรณีตามข้อ 95 วรรคสอง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่กรณีดังกล่าว

การประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินให้นำข้อบังคับการประชุมนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 96 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ 97 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับหลักการก็ได้

ในกรณีที่มีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มี มติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

ข้อ 98 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ สมาชิกเป็นผู้เสนอ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติตามข้อ 97 ก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อน เมื่อที่ประชุม ออนุมัติ แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติอนุมัติ

ข้อ 99 ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระ ราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้สภาพิจารณาตามลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

ข้อ 100 การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือกรรมการเต็มสภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภาจะกระทำได้อีกเมื่อคณะ รัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนและที่ประชุมอนุมัติ

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดย กรรมการเต็มสภานั้น สภาจะตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับร่าง พระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้

ข้อ 101 ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ สภาจะให้คณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

ข้อ 102 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญชั้น คณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะ กรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระ ราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ ต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ข้อ 103 เมื่อคณะกรรมการธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการธิการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้น เป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติหรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ข้อ 103 ทวิ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินแต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง คณะกรรมการธิการหรือสภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาสั่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน และส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิกรณีดังกล่าว

ให้นำความในวรรคสามของข้อ 95 มาใช้บังคับกับการพิจารณารับรองของนายกรัฐมนตรี

ข้อ 104 เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและรายงานคณะกรรมการตามข้อ 103 แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบวัน เว้นแต่เมื่อมีกรณีตามข้อ 103 ทวิ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบวัน นับแต่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญคือจากนายกรัฐมนตรี

ข้อ 105 ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกรรมการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมการและประธานของที่ประชุมมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา เป็นการพิจารณาชั้นคณะกรรมการและการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรารวมกันไป

ข้อ 106 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภแล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติหรือที่กรรมการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 107 เมื่อได้พิจารณาตามข้อ 106 จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณารั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความเดิมได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ 108 เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเป็นวาระที่สาม

ข้อ 109 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สามไม่มีการอภิปราย และให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

ข้อ 110 ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญก็ดี หรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ข้อ 111 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดต้องยับยั้งไว้โดยบทบัญญัติมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญ เมื่อกำหนดเวลาตามมาตรา 176 ของรัฐธรรมนูญได้ล่วงพ้นไป ประธานอาจขอปรึกษาที่ประชุมหรือสมาชิกอาจเสนอญัติให้ยกร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องถูกยับยั้งขึ้นพิจารณาใหม่ได้

ข้อ 112 ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด ให้ประธานสภาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อวุฒิสภาต่อไป

ข้อ 113 ในกรณีที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้เสนอไปตามข้อ 112 ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนเพื่อให้สภาพิจารณาว่าจะเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาหรือไม่

ถ้าสภาไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ประธานดำเนินการให้สภากำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกัน เมื่อสภาได้กำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกันแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภา

เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้รายงาน และเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้ว ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ให้สภาพิจารณาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

หมวด 6 การตั้งกระทู้ถาม

*ข้อ 114 การตั้งกระทู้ถามให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา มี 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) กระทู้ถามสด
- (2) กระทู้ถามทั่วไป

คำถาม ข้อเท็จจริง ตลอดจนคำชี้แจงประกอบ ต้องชัดเจน ไม่ฟุ้งเฟ้อยวนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

*ข้อ 115 กระทู้ถามสด ให้เสนอพร้อมระบุชื่อเรื่องที่จะถาม ก่อนเริ่มการประชุมในวันนั้น พร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีนครหรือรัฐมนตรีผู้ใดและต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- (2) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชน
- (3) เป็นเรื่องเร่งด่วน

ให้ประธานสภาธิบดีบรรจุกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุม และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นทราบโดยทันที

**ข้อ 115 ทวิ ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกินสามกระทู้ และมีให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวกันถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้

การถามและการตอบกระทู้ถามสดให้พิจารณารวมกันภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกสิบ นาทีในการประชุมแต่ละครั้งของสัปดาห์ และผู้ตั้งกระทู้ถามสดมีสิทธิซักถามเรื่องละไม่เกินสามครั้ง

**ข้อ 115 ตริ การถาม การชี้แจง หรือการตอบกระทู้ถามสดให้ดำเนินการในที่ประชุมสภา การจัดทำลำดับกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุมในแต่ละครั้ง การถามการชี้แจง หรือการตอบกระทู้ถามสดให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

*ข้อ 114 และข้อ 115 ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 23 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

**ข้อ 115 ทวิ และ ข้อ 115 ตริ เพิ่มขึ้นใหม่โดย ข้อ 24 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541

*ข้อ 116 กระทู้ถามทั่วไปให้มีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบายโดยระบุว่า จะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง แม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

ข้อ 117 กระทู้ถามแต่ละกระทู้ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว

ข้อ 118 กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเชิงประชด เสียดสีหรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
- (2) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (3) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (4) เป็นการให้ออกความเห็น
- (5) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
- (6) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ
- (7) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใดๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ

ข้อ 119 กระทู้ถามตามข้อ 118 (3) นั้น จะตั้งกระทู้ถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ 120 ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดที่สมาชิกตั้งถามมาเป็นหรือไม่เป็นกระทู้ถามตามข้อ 114 ข้อ 115 ข้อ 116 ข้อ 118 ข้อ 119

การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่งเป็นประการใด ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับกระทู้ถามนั้น ยกเว้นกรณีตามข้อ 115

ข้อ 121 ให้ประธานสภาจัดส่งกระทู้ถามไปยังรัฐมนตรีผู้เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่กระทู้ถามที่ต้องตอบในราชกิจจานุเบกษา ให้ประธานสภาแจ้งรัฐมนตรีผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีได้รับกระทู้ถามนั้น และหากรัฐมนตรีได้ตอบแล้วในราชกิจจานุเบกษา หรือมีเหตุขัดข้องไม่ตอบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ

ในกรณีที่กระทู้ถามที่ต้องตอบในที่ประชุมสภา ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปตามวาระหนึ่ง

*ข้อ 116 ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 25 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

*ข้อ 122 เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม ให้ประธานอนุญาติให้ถามตามลำดับคือ กระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป

ข้อ 123 ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามได้

เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

**ข้อ 124 การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรีให้นำข้อ 114 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม . เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็น และประธานอนุญาติ

การซักถามนั้น ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบได้เท่าที่จำเป็น

ข้อ 125 รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามก็ได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภา และให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด

ข้อ 126 การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามได้ไม่เกินสิบกระทู้ โดยมีกระทู้ถามสดไม่เกินห้ากระทู้ แต่ถ้าหากมีกรณีจำเป็นเร่งด่วน ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามเกินกว่าสิบกระทู้ก็ได้

ข้อ 127 การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มิให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่

ข้อ 128 กระทู้ถามใดที่รัฐมนตรียังมีได้ตอบ ให้เป็นอันระงับไปเมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง

หมวด 7

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

***ข้อ 129 เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อประธานสภาเป็นหนังสือแสดงว่าจะเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลในเรื่องใดบ้าง

*ข้อ 122 ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 26 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดั่งที่พิมพ์ไว้

**ข้อ 124 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 27 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดั่งที่พิมพ์ไว้

***ข้อ 129 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 28 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดั่งที่พิมพ์ไว้

เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตามวาระหนึ่งแล้ว ให้รีบแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีและให้
บรรจูลงระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ 130 คณะรัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถาม

รัฐมนตรีจะตอบข้อซักถามสมาชิกทีละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลาย
คนก็ได้

ข้อ 131 ในการอภิปรายนั้น นอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความในหมวด 3
ส่วนที่ 3 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ยกเว้นข้อ 54

***หมวด 8**

การแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ (ยกเลิก)

****หมวด 8 ทวิ**

ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ

ข้อ 132 ทวิ ให้สภาจัดทำประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการอย่างน้อยต้องมี
สาระสำคัญเกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม

หมวด 9

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ 133 สถานที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้ามผู้เข้าไปต้อง
ประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่
มิใช่สมาชิกรัฐสภาหรือเจ้าหน้าที่รัฐสภาเมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมของสภา

*หมวด 8 การแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ และความในหมวด 8 ทั้งหมด ถูกยกเลิกโดย ข้อ 29 แห่ง
ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541

**หมวด 8 ทวิ ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ และความในข้อ 132 ทวิ เพิ่มขึ้นใหม่โดย
ข้อ 30 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541

การแต่งกายของสมาชิกนั้นให้แต่งเครื่องแบบฯ หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทานหรือตามที่ประธานสภากำหนด

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใดๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวน และห้ามสูบบุหรี่ในห้องประชุมสภา

ข้อ 134 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ออนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุม หรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้

ข้อ 135 การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภา หรือบริเวณสภาหรือเข้าฟังการประชุมของสภาตลอดจนมารยาทของบุคคล เช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของสภา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดไว้

หมวด 10

บทสุดท้าย

ข้อ 136 ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้งดใช้บังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกในที่ประชุมก็ให้งดใช้ได้

*ข้อ 137 ภายใต้บังคับมาตรา 263 ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมเป็นประการใดแล้วให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ข้อ 138 การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

*ข้อ 137 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 31 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

การเสนอและพิจารณาญัตติดังกล่าวในวาระหนึ่ง ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม

*ข้อ 139 ในกรณีที่สมาชิกร้องขอให้มีความกราบบังคับทูล เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา 163 ของรัฐธรรมนูญให้ ประธานสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาแล้ว ให้แจ้งประธานวุฒิสภาและคณะรัฐมนตรี

**ข้อ 140 ในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการจับหรือคุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา 165 วาระหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญหรือในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิกถูกฟ้องในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

***ข้อ 141 ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา 165 วาระสอง หรือมาตรา 167 ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งให้สภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา

*ข้อ 139 วาระหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 32 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

**ข้อ 140 ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 33 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

***ข้อ 141 ความเดิมถูกยกเลิกโดย ข้อ 34 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

บทเฉพาะกาล

ข้อ 142 ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จไปแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ 143 ให้กรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำสภาทุกคนที่ดำรงตำแหน่งอยู่แล้วก่อนการประกาศใช้ข้อบังคับนี้ ยังคงเป็นกรรมการสามัญต่อไปตามข้อ 76

ประกาศ ณ วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2540

วันพฤหัสบดีที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๐

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ระเบียบสภาผู้แทนราษฎร
ว่าด้วยการจัดกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุม
พ.ศ.2540

อาศัยอำนาจตามข้อ 115 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงออกระเบียบสภาผู้แทนราษฎร ว่าด้วยการจัดกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุมเพื่อเป็นแนวปฏิบัติตามมาตรา 184 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสภาผู้แทนราษฎร ว่าด้วยการจัดกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุม พ.ศ.2540”

ข้อ 2 ให้ยกเลิกระเบียบสภาผู้แทนราษฎร ว่าด้วยการจัดกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุม พ.ศ.2540 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2540 และลงวันที่ 12 ธันวาคม 2540 และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4 การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดไม่เกินห้ากระทู้ถามการถามการตอบ กระทู้ถามสดให้กำหนดเวลาไม่เกินหกสิบนาที ในการประชุมแต่ละครั้ง

ข้อ 5 การแจ้งขอตีงกระทู้ถามสดให้แจ้งในวันที่จะประชุมเพื่อพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถาม โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาภายในเวลา 10.00 นาฬิกาของวันดังกล่าว ในหนังสือให้ระบุว่าประสงค์จะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินท่านใดและในเรื่องใด โดยไม่ต้องระบุคำถาม

ข้อ 6 เรื่องใดจะได้บรรจุระเบียบวาระเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่ ประธานสภาจะเป็นผู้วินิจฉัยโดยคำนึงถึงปัญหาสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน หรือเป็นเรื่องที่กระทบถึงประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชน หรือเป็นเรื่องเร่งด่วน

เรื่องใดที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่เข้าลักษณะกระทู้ถามสดตามวรรคหนึ่งหรือไม่อนุญาตให้บรรจุเข้าระเบียบวาระให้เป็นอันระงับ หากสมาชิกยังประสงค์ที่จะตั้งเป็นกระทู้ถามสดอยู่ ก็ให้เสนอใหม่เพื่อพิจารณาในสัปดาห์ถัดไป

ข้อ 7 ในสัปดาห์ใดหากมีกระทู้ถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยแล้วเกินจำนวน 5 กระทู้ถาม ให้คณะกรรมการที่ประธานสภาจะแต่งตั้งขึ้นจับสลากให้เหลือเพียง 5 กระทู้ถาม เพื่อบรรจุเข้าระเบียบวาระต่อไป ในจำนวน 5 กระทู้ถามนี้ หากปรากฏว่ามีกระทู้ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระทู้ถามที่มีลักษณะดังกล่าว แต่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป และให้คณะกรรมการจับสลากกระทู้ถามที่เหลือเพิ่มให้เต็มจำนวน

ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงผู้ตั้งกระทู้ถามเพื่อมิให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวกันถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ถามด้วย เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่น

ข้อ 8 กระทู้ถามสดที่ได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว หากผู้ตั้งกระทู้ถามขอเลื่อนการถาม ให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นเป็นอันตกไป

ข้อ 9 กระทู้ถามสดแต่ละกระทู้ให้ถามด้วยวาจาได้เรื่องละไม่เกิน 3 ครั้ง ทั้งนี้ ให้ถามตอบให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา 12 นาที เว้นแต่ในสัปดาห์ใดมีกระทู้ถามสดน้อยกว่า 5 กระทู้ ก็ให้ขยายเวลาออกไปอีกตามสัดส่วนภายในเวลา 60 นาที

ข้อ 10 การถามครั้งแรกให้ถามให้เสร็จภายในกำหนดเวลา 3 นาที การตอบครั้งแรกให้รัฐมนตรีตอบภายในกำหนดเวลา 5 นาที เวลา 4 นาทีที่เหลือสำหรับการซักถามและตอบข้อซักถามเพิ่มเติม

ข้อ 11 การถาม การตอบ หรือการกล่าวอ้างข้อเท็จจริงประกอบกระทู้ถามสดต้องอยู่ในประเด็นของเรื่องที่ถามทั้งต้องกระชับ ชัดเจน ไม่ฟุ้งเฟ้อย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

ข้อ 12 ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องนั้นเป็นผู้ตอบกระทู้ถาม เว้นแต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนั้นไม่อยู่หรือติดราชการสำคัญ จะมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นเป็นผู้ตอบกระทู้ถามนั้นได้ โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรก่อนถึงวาระพิจารณากระทู้ถามเรื่องนั้น

ข้อ 13 ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2540

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๐

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2541

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 191 และมาตรา 316 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 5 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อ ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความใน (4) ของข้อ 10 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(4) รับผิดชอบการทำรายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน”

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 15 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 15 การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) กระตุ่ถาม
- (2) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (3) รับรองรายงานการประชุม
- (4) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (5) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (6) เรื่องที่เสนอใหม่
- (7) เรื่องอื่นๆ ”

ข้อ 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 28 ทวิ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

“ข้อ 28 ทวิ ในกรณีที่สมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์อันอาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหายเมื่อบุคคลนั้นร้องขอภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน นับแต่วันที่ที่มีการประชุมครั้งนั้น ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่มีการร้องขอ

หลักเกณฑ์และวิธีการ เกี่ยวกับการร้องขอ และการโฆษณาให้เป็นไปตามระเบียบที่
ประธานสภากำหนด”

ข้อ 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 29 ทวิ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2540

“ข้อ 29 ทวิ ภายใต้บังคับข้อ 69 ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำบันทึกการ
ออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและปิดประกาศบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณสภาที่
ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้”

ข้อ 8 ให้ยกเลิกความในข้อ 31 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540

ข้อ 9 ให้ยกเลิกความในข้อ 32 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 32 ยุติตามมาตรา 185 มาตรา 186 และมาตรา 313 ของรัฐธรรมนูญ และยุติที่
คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง”

ข้อ 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 32 ทวิ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2540

“ข้อ 32 ทวิ ยุติขอให้สภามีมติให้รัฐมนตรีผู้ใดเข้าร่วมประชุมในเรื่องใดในที่ประชุม
สภาตามมาตรา 210 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน”

ข้อ 11 ให้ยกเลิกความในข้อ 33 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 33 ยุติขอให้สภามีมติว่ากรณีเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทน
ราษฎรตามมาตรา 266 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า
ยี่สิบคน”

ข้อ 12 ให้ยกเลิกความในข้อ 34 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 34 ยุติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการหรือขอให้คณะกรรมการสามัญคณะใด
คณะหนึ่งกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา
ตามมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน”

ข้อ 13 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 66 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 66 เสียงข้างมากตามมาตรา 156 ของรัฐธรรมนูญนั้น ถ้าความเห็นของที่ประชุมมี
ตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด”

ข้อ 14 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 67 ทวิ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2540

“ข้อ 67 ทวิ การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้กับบุคคลดำรงตำแหน่ง
ใดตามมาตรา 156 ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา
202 ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยการลงคะแนนเปิดเผย”

ข้อ 15 ให้ยกเลิกความในข้อ 68 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 68 การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(1) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(2) ชูบัตรออกเสียงลงคะแนน โดยให้สมาชิกเขียนเรื่องที่จะลงมติและลงลายมือชื่อใน
บัตรที่จัดไว้

ผู้เห็นด้วยให้ใช้บัตรสีน้ำเงิน

ผู้ไม่เห็นด้วยให้ใช้บัตรสีแดง

ผู้ไม่ออกเสียงให้ใช้บัตรสีขาว

แล้วส่งมอบให้เจ้าหน้าที่รับบัตรเมื่อถึงคราวออกเสียงลงคะแนนในมตินั้นๆ เพื่อรวมส่งผู้ตรวจนับ
คะแนนต่อไป

(3) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษร ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธาน
กำหนด

(4) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้น ให้ใช้วิธีตาม (1) จะใช้วิธีตาม (2) (3) หรือ (4) ได้
ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับ
คะแนนเสียงใหม่ตามข้อ 74

การออกเสียงลงคะแนนตาม (2) หรือ (3) ให้ประธานเชิญสมาชิกห้าคนเป็นผู้ตรวจนับ
คะแนน”

ข้อ 16 ให้ยกเลิกความในข้อ 69 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 69 การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(1) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย/
ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย x ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย 0

(2) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การที่จะให้ออกเสียงลงคะแนนตาม (2) ให้เป็นอำนาจของประธานที่จะพิจารณาเห็นสมควร
เว้นแต่จะมีผู้เสนอญัตติให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งดังกล่าวข้างต้นและที่ประชุมอนุมัติ และให้นำความในข้อ 68
วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อ 17 ให้ยกเลิกความในข้อ 76 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 76 ภายใต้บังคับมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาขึ้นยี่สิบสามคณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนสิบเจ็ดคน คือ

- (1) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
- (2) คณะกรรมการกิจการเยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ
- (3) คณะกรรมการการกีฬา
- (4) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
- (5) คณะกรรมการการคมนาคม
- (6) คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
- (7) คณะกรรมการต่างประเทศ
- (8) คณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร
- (9) คณะกรรมการการทหาร
- (10) คณะกรรมการการท่องเที่ยว
- (11) คณะกรรมการการปกครอง
- (12) คณะกรรมการการพลังงาน
- (13) คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
- (14) คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
- (15) คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (16) คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- (17) คณะกรรมการการศึกษา
- (18) คณะกรรมการการเศรษฐกิจ
- (19) คณะกรรมการการสาธารณสุข
- (20) คณะกรรมการการสิ่งแวดล้อม
- (21) คณะกรรมการการอุตสาหกรรม
- (22) คณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (23) คณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับและตรวจรายงานการประชุม

คณะกรรมการสามัญตามวรรคหนึ่งให้มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น

หากมีความจำเป็นจะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะอื่นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินสองคณะ”

ข้อ 18 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของข้อ 77 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการธิการ ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมการเท่ากับจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ”

ข้อ 19 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 77 ทวิ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540

“ข้อ 77 ทวิ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพให้ตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนองค์การเอกชนประเภทนั้น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด และตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจำนวนกรรมการนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากที่สมาชิกเสนอชื่อ

การคัดเลือกและการเสนอชื่อกรรมการในส่วนของผู้แทนองค์การเอกชนตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้สภาเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด”

ข้อ 20 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 79 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการโฆษกและตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น โดยอยู่ภายใต้บังคับมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ”

ข้อ 21 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ 80 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540

“ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบและมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการ”

ข้อ 22 ให้ยกเลิกชื่อหมวดและความในหมวด 5 การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด 5

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ข้อ 92 ให้มีสารบบลงวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังวุฒิสภา และวันที่สภาได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญคืนจากวุฒิสภา

ข้อ 93 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบ ดังต่อไปนี้

(1) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

(2) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นให้กำหนดโดยชัดเจน

ข้อ 94 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเสนอต่อสภา ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบและหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานสภาแจ้งสมาชิกนั้นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับ

ข้อ 95 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับทางการเงิน ตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญซึ่งสมาชิกเป็นผู้เสนอนั้น ให้ประธานสภาส่งไปยังนายกรัฐมนตรีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย

ในกรณีที่ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดเป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับทางการเงิน ให้ประธานสภาส่งไปยังนายกรัฐมนตรีและแจ้งให้สมาชิกผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณารับรองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ที่ประชุมทราบ

ข้อ 95 ทวิ ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสาธารณสุขของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อพิจารณากรณีตามข้อ 95 วรรคสองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ที่มีกรณีดังกล่าว

การประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสาธารณสุขของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินให้นำข้อบังคับการประชุมนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 96 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ 97 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

ข้อ 98 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติตามข้อ 97 ก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อน เมื่อที่ประชุมอนุมัติ แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติอนุมัติ

ข้อ 99 ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้สภาพิจารณาตามลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

ข้อ 100 การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือกรรมการเต็มสภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภาจะกระทำต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนและที่ประชุมอนุมัติ

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกรรมาธิการเต็มสภานั้น สภาจะตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้

ข้อ 101 ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ สภาจะให้คณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

ข้อ 102 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญชั้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ ต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ข้อ 103 เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มี การแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้น เป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติหรือมีการสงวนความเห็นของกรรมาธิการก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ข้อ 103 ทวิ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินแต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง คณะกรรมาธิการหรือสภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาสั่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน และส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มกรณิดังกล่าว

ให้นำความในวรรคสามของข้อ 95 มาใช้บังคับกับการพิจารณารับรองของนายกรัฐมนตรี

ข้อ 104 เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและรายงานคณะกรรมการตามข้อ 103 แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบวัน เว้นแต่เมื่อมีกรณีตามข้อ 103.ทวิ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบวัน นับแต่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญคืนจากนายกรัฐมนตรี

ข้อ 105 ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมการและประธานของที่ประชุมมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา เป็นการพิจารณาชั้นคณะกรรมการและการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรฐานรวมกันไป

ข้อ 106 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภแล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติหรือที่กรรมาธิการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 107 เมื่อได้พิจารณาตามข้อ 106 จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณารั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความโตมิได้ นอกจากเห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ 108 เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเป็นวาระที่สาม

ข้อ 109 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สามไม่มีการอภิปราย และให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

ข้อ 110 ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญก็ดี หรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ข้อ 111 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดต้องยับยั้งไว้โดยบทบัญญัติมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญ เมื่อกำหนดเวลาตามมาตรา 176 ของรัฐธรรมนูญได้ล่วงพ้นไป ประธานอาจขอปรึกษาที่ประชุมหรือสมาชิกอาจเสนอญัตติให้ยกร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องถูกยับยั้งขึ้นพิจารณาใหม่ได้

ข้อ 112 ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด ให้ประธานสภาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อวุฒิสภาต่อไป

ข้อ 113 ในกรณีทีวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้เสนอไปตามข้อ 112 ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนเพื่อให้สภาพิจารณาว่าจะเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาหรือไม่

ถ้าสภาไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ประธานดำเนินการให้สภากำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกัน เมื่อสภาได้กำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกันแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภา

เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้รายงาน และเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้ว ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ให้สภาพิจารณาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น”

ข้อ 23 ให้ยกเลิกความในข้อ 114 และข้อ 115 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 114 การตั้งกระทู้ถามให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภามี 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) กระทู้ถามสด
- (2) กระทู้ถามทั่วไป

คำถาม ข้อเท็จจริง ตลอดจนคำชี้แจงประกอบ ต้องชัดเจน ไม่ฟุ้งเฟ้อยวนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

ข้อ 115 กระทู้ถามสด ให้เสนอพร้อมระบุชื่อเรื่องที่จะถาม ก่อนเริ่มการประชุมในวันนั้น พร้อมระบุวัตถุประสงค์ประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีนหรือรัฐมนตรีผู้ใดและต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- (2) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชน
- (3) เป็นเรื่องเร่งด่วน

ให้ประธานสภาเรียบรรจุกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุม และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นทราบโดยทันที

ข้อ 24 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 115 ทวิและข้อ 115 ตริ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540

“ข้อ 115 ทวิ ในการประชุมครั้งหนึ่งๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกินสามกระทู้ และมีให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวกันถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้

การถามและการตอบกระทู้ถามสดให้พิจารณารวมกันภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกสิบนาที ในการประชุมแต่ละครั้งของสัปดาห์ และผู้ตั้งกระทู้ถามสดมีสิทธิซักถามเรื่องละไม่เกินสามครั้ง

ข้อ 115 ตรี การถาม การชี้แจง หรือการตอบกระทู้ถามสดให้ดำเนินการในที่ประชุมสภา
การจัดลำดับกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุมในแต่ละครั้ง การถามการชี้แจง หรือ
การตอบกระทู้ถามสดให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด”

ข้อ 25 ให้ยกเลิกความในข้อ 116 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 116 กระทู้ถามทั่วไปให้มีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบายโดยระบุว่าจะให้
ตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง
แต่ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้
ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก”

ข้อ 26 ให้ยกเลิกความในข้อ 122 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 122 เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม ให้ประธานอนุญาตให้ถามตามลำดับ คือ กระทู้
ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป”

ข้อ 27 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 124 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 124 การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี ให้นำข้อ 114 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อ 28 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 129 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 129 เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญ
ให้ยื่นต่อประธานสภาเป็นหนังสือแสดงว่าจะเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี
หรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลในเรื่องใดบ้าง”

ข้อ 29 ให้ยกเลิกชื่อหมวดและความในหมวด 8 การแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญของ
ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540

ข้อ 30 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด 8 ทวิ ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมาธิการ
ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540

“หมวด 8 ทวิ

ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมาธิการ

ข้อ 132 ทวิ ให้สภาจัดทำประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมาธิการอย่างน้อยต้องมี
สาระสำคัญเกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกและกรรมาธิการ การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม”

ข้อ 31 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 137 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 137 ภายใต้บังคับมาตรา 263 ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมเป็นประการใดแล้วให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด”

ข้อ 32 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 139 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 139 ในกรณีที่สมาชิกร้องขอให้นำความกราบบังคมทูล เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา 163 ของรัฐธรรมนูญให้ ประธานสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ”

ข้อ 33 ให้ยกเลิกความในข้อ 140 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 140 ในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการจับหรือคุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา 165 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญหรือในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิกถูกฟ้องในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน”

ข้อ 34 ให้ยกเลิกความในข้อ 141 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 141 ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา 165 วรรคสองหรือมาตรา 167 ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งให้สภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา”

ข้อ 35 ให้สภาดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการตามข้อ 132 ทวิ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้ข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2541

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา

พ.ศ. 2539

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 161 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 รัฐสภาจึงตราข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2539”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้ คำว่า

“รัฐสภา” หมายถึง วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และให้หมายความรวมถึงวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ

“ประธาน” หมายถึง ประธานของที่ประชุมรัฐสภา

“สมาชิกรัฐสภา” หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

“การประชุมรัฐสภา” หมายถึง การประชุมร่วมกันของรัฐสภาและให้หมายความรวมถึงวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ

“ที่ประชุมรัฐสภา” หมายถึง ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และให้หมายความรวมถึงวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ

“เลขานุการรัฐสภา” หมายถึง เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานรัฐสภาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการรัฐสภาในการประชุมรัฐสภาตามข้อบังคับนี้

“รองเลขานุการรัฐสภา” หมายถึง รองเลขานุการวุฒิสภาซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานรัฐสภาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นรองเลขานุการรัฐสภาในการประชุมรัฐสภาตามข้อบังคับนี้

ข้อ 4 ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด 1

อำนาจและหน้าที่ของประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภา

ข้อ 5 ประธานรัฐสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เป็นประธานของที่ประชุมรัฐสภา

(2) ควบคุมและดำเนินกิจการของรัฐสภา

- (3) รักษาความสงบเรียบร้อยในรัฐสภาตลอดถึงบริเวณของรัฐสภา
- (4) เป็นผู้แทนรัฐสภาในกิจการภายนอก
- (5) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ใน

ข้อบังคับนี้

ข้อ 6 รองประธานรัฐสภาที่มีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานรัฐสภาในกิจการอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของประธานรัฐสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

เมื่อไม่มีประธานรัฐสภา หรือประธานรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานรัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา

ข้อ 7 เลขานุการรัฐสภามีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) นัดประชุมรัฐสภาและนัดประชุมคณะกรรมการธิการ
- (2) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมคณะกรรมการธิการเข้าปฏิบัติหน้าที่
- (3) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- (4) รับผิดชอบการทำรายงานการประชุมรัฐสภา
- (5) ยืนยันมติของรัฐสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (6) รักษาสรรพเอกสารของรัฐสภา
- (7) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภาวางไว้
- (8) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
- (9) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

ข้อ 8 รองเลขานุการรัฐสภาที่มีหน้าที่ช่วยเลขานุการรัฐสภาในกิจการอันเป็นหน้าที่ของเลขานุการรัฐสภา หรือปฏิบัติการตามที่เลขานุการรัฐสภามอบหมาย

เมื่อไม่มีเลขานุการรัฐสภา หรือเลขานุการรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองเลขานุการรัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขานุการรัฐสภา

หมวด 2

การประชุมรัฐสภา

ส่วนที่ 1

วิธีการประชุม

ข้อ 9 การประชุมรัฐสภาให้เป็นการเปิดเผย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกรัฐสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ร้องขอให้ประชุมลับก็ให้ประชุมลับ

ในการประชุมเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมรัฐสภาได้ตามระเบียบที่ประธานรัฐสภาวางไว้ และให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภาทางวิทยุกระจายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์ หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมรัฐสภาทราบ

ในการประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมรัฐสภาหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะรับฟังการประชุมรัฐสภาได้ก็แต่เฉพาะสมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี และผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธาน และห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียงหรือเครื่องมือสื่อสารใดๆ ยกเว้นการบันทึกของรัฐสภา

ข้อ 10 การประชุมรัฐสภาให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 160 ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ 11 ในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา ตามมาตรา 137 ของรัฐธรรมนูญให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันของวันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาแล้ว ให้แจ้งประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ 12 การนัดประชุมรัฐสภาต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้บอกนัดในที่ประชุมรัฐสภาแล้ว จึงให้ทำหนังสือแจ้งเฉพาะสมาชิกรัฐสภาที่ไม่ได้มาประชุมรัฐสภา

การนัดประชุมรัฐสภาให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานรัฐสภาจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ 13 ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมรัฐสภากับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุมรัฐสภา ถ้าประธานรัฐสภาเห็นว่าจำเป็นหรือสมควรจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันนัดประชุมรัฐสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน

ข้อ 14 การจัดระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาให้จัดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (2) รับรองรายงานการประชุม
- (3) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (4) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (5) เรื่องที่เสนอใหม่
- (6) เรื่องอื่นๆ

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาก็ได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีขอให้จัดเรื่องซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอเรื่องใดเป็นเรื่องด่วนไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา ก็ให้ประธานรัฐสภาพิจารณาและอาจจัดให้ตามที่คณะรัฐมนตรีขอ

ข้อ 15 ให้มีสมุดวางไว้สำหรับสมาชิกรัฐสภาลงชื่อก่อนเข้าประชุมทุกครั้งเมื่อมีสมาชิก
รัฐสภาลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็น
องค์ประชุม

เมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกรัฐสภาเข้านั่งในท้องประชุมรัฐสภา

เมื่อมีสมาชิกรัฐสภาครบองค์ประชุมแล้ว ให้ประธานดำเนินการประชุมได้

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมรัฐสภายืนขึ้นจนกว่าประธานได้นั่งลง

ข้อ 16 เมื่อพ้นกำหนดประชุมรัฐสภาไปสามสัปดาห์แล้ว สมาชิกรัฐสภายังไม่ครบ
องค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมรัฐสภาไปก็ได้

ข้อ 17 การประชุมรัฐสภา ให้ที่ประชุมรัฐสภาพิจารณาตามเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระ
การประชุมรัฐสภา และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาที่จัดไว้ทั้งนี้
เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 18 ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุมรัฐสภาให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะเมื่อ
ประธานอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานเท่านั้น

ข้อ 19 ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุมรัฐสภา ให้ประธานพิจารณา
อนุญาต

สมาชิกรัฐสภาอาจซักถามเพื่อความกระจ่างในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น แต่รัฐมนตรีจะ
ไม่ตอบก็ได้ เมื่อเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์
สำคัญของแผ่นดิน

ข้อ 20 ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมรัฐสภาในปัญหาใดๆ สั่งพักการประชุมรัฐสภา
เลื่อนการประชุมรัฐสภา หรือเลิกการประชุมรัฐสภาได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานลงจากบัลลังก์โดยมิได้สั่งอย่างใด และไม่มีรองประธานปฏิบัติหน้าที่แทน ให้
เลิกการประชุมรัฐสภา

ข้อ 21 รายงานการประชุมรัฐสภา เมื่อเลขาธิการรัฐสภาจัดทำเสร็จแล้วให้ลงลายมือ
ชื่อไว้เป็นหลักฐาน ก่อนที่จะเสนอให้รัฐสภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการ
วุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแห่งละสามฉบับไม่น้อยกว่าเจ็ดวันเพื่อให้สมาชิก
รัฐสภาตรวจดูได้

รายงานการประชุมรัฐสภาทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกรัฐสภาที่มาประชุมที่ลาการ
ประชุมและที่ขาดการประชุม

สมาชิกรัฐสภามีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมรัฐสภาดังกล่าวให้ตรงตามที่
เป็นจริงโดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อเลขาธิการรัฐสภา ถ้าเลขาธิการรัฐสภาไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติม
ให้ตามที่ขอ สมาชิกรัฐสภาผู้นั้นมีสิทธิที่จะยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัย

ข้อ 22 รายงานการประชุมรัฐสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยสมาชิกรัฐสภาขอให้แก้ไขเพิ่มเติม ในคราวที่รัฐสภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมรัฐสภานั้น เลขาธิการรัฐสภาต้องแถลงต่อที่ประชุมรัฐสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ 23 เมื่อที่ประชุมรัฐสภาได้รับรองรายงานการประชุมรัฐสภาครั้งใดแล้วให้ประธานรัฐสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมรัฐสภาที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้เลขาธิการรัฐสภาบันทึกเหตุนั้นไว้และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมรัฐสภานั้น

ข้อ 24 ที่ประชุมรัฐสภาอาจมีมติให้งดจดยางานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์และมติของที่ประชุมรัฐสภาไว้

ข้อ 25 การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมรัฐสภา

ข้อ 26 ที่ประชุมรัฐสภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุมรัฐสภาก็ได้

ข้อ 27 ให้เลขาธิการรัฐสภาจัดพิมพ์รายงานการประชุมรัฐสภาขึ้นเป็นเล่มทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่มีได้มีมติของที่ประชุมรัฐสภาให้เปิดเผยและข้อความที่ห้ามโฆษณา

ส่วนที่ 2 การเสนอญัตติ

ข้อ 28 ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานรัฐสภาและต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดได้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

ข้อ 29 ญัตติตามมาตรา 157 และมาตรา 211 ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ 30 ญัตติขอให้รัฐสภามีมติว่า กรณีเป็นปัญหาที่จะต้องตีความรัฐธรรมนูญตามมาตรา 207 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน

ข้อ 31 ญัตติขอให้คณะกรรมการหรือขอให้รัฐสภาตั้งคณะกรรมการของรัฐสภากระทำกิจการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ถ้าสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน

ข้อ 32 ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม และปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ข้อ 33 เมื่อประธานรัฐสภาได้รับญัตติตามข้อ 32 ให้ประธานรัฐสภากำหนดวันประชุมรัฐสภาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

ข้อ 34 ญัตติต่อไปนี้ ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ

- (1) ขอให้ปรึกษาหรือพิจารณาเป็นเรื่องด่วน
- (2) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา
- (3) ขอให้ลงมติตามข้อ 24 หรือข้อ 26
- (4) ญัตติในข้อ 35 ข้อ 57 ข้อ 58 ข้อ 59 ข้อ 64 ข้อ 101 หรือข้อ 106
- (5) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ข้อ 35 เมื่อที่ประชุมรัฐสภากำลังปรึกษาหรือพิจารณาญัตติใดอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติต่อไปนี้

- (1) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาที่เป็นเรื่องเดียวกันทำนองเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน
- (2) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น
- (3) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ
- (4) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา
- (5) ขอให้ปิดอภิปราย

ญัตติตาม (2) (4) หรือ (5) เมื่อที่ประชุมรัฐสภาลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามเสนอญัตติอื่นในข้อนี้

ข้อ 36 ญัตติตามข้อ 35 (5) ห้ามผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ 37 ญัตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ สมาชิกรัฐสภาผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อในญัตตินั้น

ข้อ 38 ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นพับศีรษะ

ข้อ 39 การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติที่ประธานรัฐสภาส่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมรัฐสภา

ผู้เสนอญัตติหรือผู้รับรอง อาจถอนญัตติหรือการรับรองของตนได้ เมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมรัฐสภา

ข้อ 40 การขอถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ

ข้อ 41 ภายใต้บังคับข้อ 39 วรรคสอง การถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรองหรือจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติใดจะกระทำมิได้

ข้อ 42 ญัตติหรือคำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมรัฐสภาแล้วถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมรัฐสภา หรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมรัฐสภา โดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมายญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องมอบแก่สมาชิกรัฐสภาและต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน

ข้อ 43 ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามนำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ญัตติที่ยังมิได้มีการลงมติหรือญัตติที่ประธานรัฐสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ 3

การอภิปราย

ข้อ 44 ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น หรือสมาชิกรัฐสภาผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย

ข้อ 45 เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปรายอีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้าน ย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับและมีให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ 46 ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้รับรองญัตติ ผู้รับรองคำแปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ 47 ในการอภิปรายต้องอยู่ในประเด็น หรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อย วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามมิให้นำเอกสารใดๆ มาอ่านหรือแสดงในที่ประชุมรัฐสภา เว้นแต่ประธานจะอนุญาต

ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยา หรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิกรัฐสภา หรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

ข้อ 48 ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้

ข้อ 49 สมาชิกรัฐสภาผู้ใดต้องการประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับให้ยื่นและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธานต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจงแล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น

ข้อ 50 ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้

ข้อ 51 การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

(1) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(2) ที่ประชุมรัฐสภาลงมติให้ปิดอภิปราย

ข้อ 52 ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ 53 เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้วห้ามผู้ใดอภิปรายอีก เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะต้องลงมติในเรื่องนั้น จึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใดคนหนึ่งมีสิทธิอภิปราย สรุปลงได้อีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติเมื่อการอภิปรายได้สิ้นสุดแล้ว ให้ประธานมีสัญญาณให้สมาชิกรัฐสภาที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ

ข้อ 54 ประธานอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใดๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมรัฐสภาประกอบการแถลงชี้แจงของรัฐมนตรีก็ได้

ข้อ 55 ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูดหยุดพูดและนั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธาน

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการหรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมรัฐสภายืนฟังตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ 4

การลงมติ

ข้อ 56 ในกรณีที่จะต้องมิตของรัฐสภา ให้ประธานขอให้ที่ประชุมรัฐสภาลงมติ ถ้าความเห็นของที่ประชุมรัฐสภามีสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากกว่าและถ้าความเห็นของที่ประชุมรัฐสภามีเกินกว่าสองฝ่ายให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงชี้ขาด การออกเสียงชี้ขาดของประธานให้กระทำการเป็นการเปิดเผย โดยจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ 57 การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเป็นการเปิดเผย แต่เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน ขอให้กระทำการลับจึงให้ลงคะแนนลับ

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกรัฐสภาคัดค้านและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกรัฐสภามานที่ประชุมรัฐสภาให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย

ข้อ 58 การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) ยกมือขึ้นพันศีรษะ

(2) ยืนขึ้น

(3) เรียกชื่อสมาชิกรัฐสภาตามลำดับอักษร ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(4) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมรัฐสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยให้ใช้วิธีตาม (1) จะใช้วิธีตาม (2) (3) หรือ (4) ได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติและที่ประชุมรัฐสภาอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ 64

การออกเสียงลงคะแนนตาม (1) หรือ (2) นั้น ให้ยกมือขึ้นพันศีรษะ หรือยืนอยู่จนกว่าประธานจะสั่งให้เอามือลงหรือนั่งลง แล้วแต่กรณี

ข้อ 59 การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย x ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย 0

(2) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมรัฐสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนตาม (1) ให้ออกเสียงลงคะแนนลับโดยเรียกชื่อสมาชิกรัฐสภาตามลำดับอักษร แล้วให้ประธานเชิญสมาชิกรัฐสภาห้าคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน

ข้อ 60 ลำดับการลงมตินั้น ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อนแล้วย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น แต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับดังกล่าวมานี้เป็นเหตุให้มติดังกล่าวได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วเป็นอันเสียไป

ข้อ 61 ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณา หรือลงมติเว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 62 สมาชิกรัฐสภาซึ่งเข้ามาในที่ประชุมรัฐสภาระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย อาจลงคะแนนทางฝ่ายที่ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จ หรือในกรณีออกเสียงลงคะแนนลับ อาจลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ 63 เมื่อได้นับคะแนนเสียงแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมรัฐสภาทันที ถ้าเรื่องใดรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่า มติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้หรือไม่

ข้อ 64 การนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าคณะรัฐมนตรีขอให้นับใหม่ หรือสมาชิกรัฐสภาร้องขอโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคนให้มีการนับใหม่ ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่

การนับคะแนนเสียงใหม่ดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นวิธีดังกล่าวในข้อ 58 หรือข้อ 59 ซึ่งอยู่ลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี แต่ถ้าวิธีที่ถูกหักท้วงเป็นวิธีดังกล่าวในข้อ 58 (4) หรือข้อ 59 (2) ให้เปลี่ยนเป็นวิธีใดๆ ตามที่ประธานเห็นสมควร

เมื่อได้มีการนับคะแนนเสียง โดยวิธีดังกล่าวในข้อ 58 (3) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ข้อ 65 ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมรัฐสภาว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมรัฐสภาลงมติเห็นชอบด้วยญัตตินั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญ หรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

หมวด 3

กรรมาธิการ

ข้อ 66 ภายใต้บังคับมาตรา 158 และมาตรา 162 ของรัฐธรรมนูญการเลือกตั้งคณะกรรมการของรัฐสภา สมาชิกรัฐสภาแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้โดยไม่จำกัดจำนวน การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

การเลือกตั้งคณะกรรมการของรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง กรรมาธิการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวน สมาชิกของแต่ละสภาและกรรมาธิการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการให้เป็นไปตามวิธีที่ประธานกำหนด

ข้อ 67 การประชุมคณะกรรมการธิการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 68 การประชุมคณะกรรมการ ให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมรัฐสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ และตำแหน่งอื่นๆ จากกรรมการในคณะนั้นๆ

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้กรรมการผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมของคณะกรรมการ เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อดำเนินการเลือกตั้งประธานและรองประธาน

คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ตามแต่จะมอบหมายได้

ข้อ 69 การเรียกเอกสารจากบุคคลใดๆ หรือเรียกบุคคลใดๆ มาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการ หรือผู้ทำหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

ข้อ 70 สมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมอนุญัตมีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะรับฟังการประชุมได้ก็แต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม

ข้อ 71 ภายใต้บังคับข้อ 70 ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้ ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกสภาผู้อื่นกระทำการแทนได้

ข้อ 72 ให้เลขาธิการรัฐสภาประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ต้องแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย

ข้อ 73 ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมาย ไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาเรื่องที่แปรญัตตินั้นยังไม่เสร็จ

ข้อ 74 ถ้าผู้แปรญัตติ หรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใดจะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ 75 กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใดจะสงวนความเห็นของตนในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ 76 เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการเรื่องใดตามที่รัฐสภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อรัฐสภา

ในที่ประชุมรัฐสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวาระหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อ 77 ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าข้อสั่งเกิดที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสั่งเกิดดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้รัฐสภาพิจารณา

ในกรณีที่รัฐสภาเห็นด้วยกับข้อสั่งเกิดของคณะกรรมการ ให้ประธานรัฐสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประธานรัฐสภาส่งข้อสั่งเกิดของคณะกรรมการให้คณะรัฐมนตรีทราบ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบว่าได้ปฏิบัติตามข้อสั่งเกิดนั้นประการใดหรือไม่ และให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้ที่ประชุมรัฐสภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมรัฐสภา

ข้อ 78 ถ้ามีมติของรัฐสภาให้คณะกรรมการใดกระทำกิจการใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการนั้นกระทำกิจการจะไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการต้องรายงานให้ประธานรัฐสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมให้ประธานรัฐสภารีบเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภา และที่ประชุมรัฐสภาอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะเห็นสมควร แต่ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมและกำหนดระยะเวลากระทำกิจการของคณะกรรมการจะสิ้นสุดลงก่อนที่จะมีการนัดประชุมรัฐสภาหรืออยู่นอกสมัยประชุม ก็ให้ประธานรัฐสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้ที่ประชุมรัฐสภาทราบภายหลัง

ข้อ 79 กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
- (2) ตาย
- (3) ลาออก
- (4) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก

- (5) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม
- (6) รัฐสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (7) ขาดประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานคณะกรรมการทราบ

ข้อ 80 ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการใดว่างลงให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานรัฐสภา เพื่อขอให้รัฐสภาตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง

หมวด 4

การเสนอและการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 81 ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

- (1) หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
- (2) เหตุผลในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นให้กำหนดโดยชัดแจ้ง การแก้ไขเพิ่มเติม หรือการยกเลิกมาตราใดของรัฐธรรมนูญ ให้ระบุมาตราที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกไว้ในหลักการ หรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้

ข้อ 82 ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่สมาชิกรัฐสภาเสนอตามมาตรา 211 (1) ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่องให้ประธานรัฐสภาแจ้งสมาชิกรัฐสภาผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับ

ข้อ 83 ภายใต้บังคับมาตรา 211 ของรัฐธรรมนูญ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้รัฐสภากระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ 84 การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่หนึ่ง ให้รัฐสภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้น

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่ง รัฐสภาจะตั้งคณะกรรมการของรัฐสภาพิจารณา ก่อนรับหลักการก็ได้

ในกรณีที่รัฐสภามีมติให้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหลายฉบับรวมกันรัฐสภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมแต่ละฉบับหรือทั้งหมด

รวมกันก็ได้ และเมื่อรัฐสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้รัฐสภาลงมติว่าจะให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

ข้อ 85 การพิจารณาในวาระที่สอง ให้ที่ประชุมรัฐสภาตั้งคณะกรรมการธิการขึ้นคณะหนึ่งจากสมาชิกรัฐสภาเพื่อพิจารณามีจำนวนไม่เกินสี่สิบห้าคน และกรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา และกรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ 86 การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นคณะกรรมการธิการสมาชิกรัฐสภาผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการธิการ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่รัฐสภารับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เว้นแต่รัฐสภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เว้นแต่การแก้ไขเพิ่มเติมมาตราที่เกี่ยวข้องกับหลักการนั้น

ข้อ 87 เมื่อคณะกรรมการธิการได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นโดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานรัฐสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติหรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ข้อ 88 เมื่อประธานรัฐสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและรายงานของคณะกรรมการตามข้อ 87 แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาภายในสิบวัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

ข้อ 89 ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำ หรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติ หรือที่กรรมการสงวนความเห็นไว้ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 90 การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นงบประมาณ

ข้อ 91 เมื่อได้พิจารณาตามข้อ 89 จนจบร่างแล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกรัฐสภาอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความได้มิได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ 92 เมื่อได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้วให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาเป็นวาระที่สาม

ข้อ 93 การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่สามไม่มีการอภิปราย และให้ที่ประชุมรัฐสภาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญ

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ข้อ 94 ในกรณีที่รัฐสภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก็ดี หรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นอันตกไป

ข้อ 95 ภายใต้บังคับมาตรา 211 (7) ของรัฐธรรมนูญ เมื่อรัฐสภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมใด ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นต่อนายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายต่อไป

หมวด 4 ทวิ*

การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ส่วนที่ 3

การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ 95 ทวิ การนัดประชุมรัฐสภาเพื่อดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา 211 อัญญา วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาส่งบัญชีรายชื่อจัดทำขึ้นตามมาตรา 211 ฉ วรรคหก และมาตรา 211 สัตตของรัฐธรรมนูญและเอกสารข้อมูลบุคคลของผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้สมาชิกรัฐสภาพร้อมกับหนังสือนัดประชุม

ข้อ 95 ตริ การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา 211 อัญญา วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานรัฐสภากำหนด

ให้ประธานรัฐสภาประกาศคะแนนที่ทุกคนได้รับ และประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้ที่ประชุมรับทราบ

ข้อ 95 จัตวา การประชุมรัฐสภาเพื่อเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา 211 ทศ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้นำความในข้อ 95 ทวิ และข้อ 95 ตริ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

*หมวด 4 ทวิ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ข้อ 95 ทวิ ถึงข้อ 95 เอกาทศ เพิ่มขึ้นใหม่โดย ข้อ 3 แห่งข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540

ข้อ 95 เบื้อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในส่วนนี้สมาชิกรัฐสภาจะอภิปรายมิได้

ส่วนที่ 2

การให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ข้อ 95 ฉ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับร่างนั้น และให้จัดส่งร่างรัฐธรรมนูญให้แก่สมาชิกรัฐสภาก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ข้อ 95 สัตต ในการประชุมรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้นำเสนอร่างรัฐธรรมนูญและแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมรัฐสภาแล้วให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้สมาชิกรัฐสภาซักถามและอภิปรายรวมกันที่ละหมวด เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

เมื่อรัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวันเมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้รัฐสภาลงมติตามมาตรา 211 บัณรส วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ต่อไป

ส่วนที่ 3

การให้ความเห็นชอบญัตติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ข้อ 95 อัญญู ญัตติขอให้รัฐสภาที่มีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามมาตรา 211 เอกุณวีสติ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ 95 นว ญัตติขอให้รัฐสภาที่มีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต้องแสดงเหตุแห่งการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ข้อ 95 ทศ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับญัตติตามข้อ 95 อัญญู แล้ว ให้ประธานรัฐสภากำหนดวันประชุมรัฐสภาภายในสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับญัตตินั้น หรือนับแต่วันมีพระบรมราชโองการเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา 211 นว ของรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ข้อ 95 เอกาทศ ในกรณีที่รัฐสภาที่มีมติเห็นชอบกับญัตติตามข้อ 95 อัญญูให้ประธานรัฐสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดวันรับสมัครและวันเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญต่อไป*

*หมวด 4 ทวิ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ข้อ 95 ทวิ ถึงข้อ 95 เอกาทศ เพิ่มขึ้นใหม่โดย ข้อ 3 แห่งข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540

หมวด 5

การแถลงนโยบายและการเปิดอภิปรายทั่วไป

ส่วนที่ 1

การแถลงนโยบาย

ข้อ 96 เมื่อคณะรัฐมนตรีขอแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้ว ให้ประธานดำเนินการให้สมาชิก รัฐสภาซักถามและอภิปรายรวมกัน เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาได้มีมติให้ซักถามและอภิปรายเป็น ประเด็นๆ ไป

ข้อ 97 สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิจะซักถามและอภิปรายทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านใน เรื่องความเหมาะสมของนโยบายและความสามารถที่จะบริหารราชการแผ่นดินให้สำเร็จผลตามนโยบาย ในการนี้ สมาชิกรัฐสภาอาจซักถามและอภิปรายถึงแผนการปฏิบัติและวิธีการที่จะปฏิบัติตาม นโยบายนั้นๆ ด้วยก็ได้

ข้อ 98 เฉพาะแต่รัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถามหรือข้อคัดค้าน ของสมาชิกรัฐสภา

เพื่อความสะดวก รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกรัฐสภาที่ซักถาม หรือคัดค้านที่ละคนเป็นลำดับ ไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ 99 ในการอภิปรายนั้นนอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความในหมวด 2 ส่วนที่ 3 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ 2

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อฟังความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภา

ข้อ 100 เมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาตามมาตรา 171 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุคำขอเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิอภิปราย ให้ความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการ แผ่นดินแก่คณะรัฐมนตรีตามที่ขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไป

ข้อ 101 การอภิปรายให้เป็นอันยุติเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกรัฐสภา เสนอญัตติให้ปิดอภิปรายโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคนและที่ประชุมรัฐสภาอนุมัติ

ข้อ 102 ในการอภิปรายนั้น นอกจากได้กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความในหมวด 2 ส่วนที่ 3 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 6

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ 103 สถานที่ประชุมของรัฐสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้ามบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่ประชุมรัฐสภาต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานรัฐสภากำหนด บุคคลที่มีใช้สมาชิกรัฐสภา หรือเจ้าหน้าที่รัฐสภาเมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมของรัฐสภา

การแต่งกายของสมาชิกรัฐสภานั้น ให้แต่งเครื่องแบบ หรือสากลนิยม หรือตามที่ประธานรัฐสภากำหนด

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารหรือกระทำการใดๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนและห้ามสูบบุหรี่ในห้องประชุมรัฐสภา

ข้อ 104 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ออน คำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้ออกไปจากที่ประชุมรัฐสภาหรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมรัฐสภาครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุมรัฐสภา หากผู้นั้นขัดขืนประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมรัฐสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณรัฐสภา คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้

ข้อ 105 การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมรัฐสภา หรือบริเวณรัฐสภา หรือเข้าฟังการประชุมรัฐสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของรัฐสภาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภาวางไว้

หมวด 7

การงดใช้ข้อบังคับ

ข้อ 106 ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมรัฐสภาอนุมัติก็ให้งดใช้ได้

หมวด 8 การตีความข้อบังคับ

ข้อ 107 ภายใต้บังคับมาตรา 159 ทวิ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมรัฐสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน

หมวด 9 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

ข้อ 108 การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน

การเสนอและพิจารณาญัตติดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้นำข้อ 81 ข้อ 82 ข้อ 83 ข้อ 84 วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ ข้อ 85 ข้อ 86 ข้อ 87 ข้อ 88 ข้อ 89 ข้อ 90 ข้อ 91 ข้อ 93 วรรคหนึ่ง และข้อ 94 มาใช้บังคับโดยอนุโลมและการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งและในวาระที่สามให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

ประกาศ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2539

บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ประธานรัฐสภา

**ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา
แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 161 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 รัฐสภาจึงตราข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด 4 ทวิ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ข้อ 95 ทวิ ถึงข้อ 95 เอกาทศ ของข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2539

**“หมวด 4 ทวิ
การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
ส่วนที่ 1
การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ**

ข้อ 95 ทวิ การนัดประชุมรัฐสภาเพื่อดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 211 อัญญา วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาส่งบัญชีรายชื่อที่จัดทำขึ้นตามมาตรา 211 ฉ วรรคหก และมาตรา 211 สัตตของรัฐธรรมนูญและเอกสารข้อมูลบุคคลของผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้สมาชิกรัฐสภาพร้อมกับหนังสือนัดประชุม

ข้อ 95 ตริ การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 211 อัญญา วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานรัฐสภากำหนด ให้ประธานรัฐสภาประกาศคะแนนที่ทุกคนได้รับ และประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้ที่ประชุมรับทราบ

ข้อ 95 จัตวา การประชุมรัฐสภาเพื่อเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา 211 ทศ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้นำความในข้อ 95 ทวิ และข้อ 95 ตริ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 95 เบญจ การเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในส่วนนี้สมาชิกรัฐสภาจะอภิปรายมิได้

ส่วนที่ 2
การให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ข้อ 95 ฉ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับร่างนั้น และให้จัดส่งร่างรัฐธรรมนูญให้แก่สมาชิกรัฐสภาก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ข้อ 95 สัตต ในการประชุมรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้นำเสนอร่างรัฐธรรมนูญและแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมรัฐสภาแล้วให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้สมาชิกรัฐสภาซักถามและอภิปรายรวมกันที่ละหมวด เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

เมื่อรัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวันเมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้รัฐสภาลงมติตามมาตรา 211 บัณรส วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ต่อไป

ส่วนที่ 3
การให้ความเห็นชอบญัตติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ข้อ 95 อัญญ ญัตติขอให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามมาตรา 211 เอกุณวิสติ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ 95 นว ญัตติขอให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต้องแสดงเหตุแห่งการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ข้อ 95 ทศ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับญัตติตามข้อ 95 อัญญ แล้ว ให้ประธานรัฐสภากำหนดวันประชุมรัฐสภาภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น หรือนับแต่วันมีพระบรมราชโองการเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา 211 นว ของรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ข้อ 95 เอกาทศ ในกรณีที่รัฐสภามีมติเห็นชอบกับญัตติตามข้อ 95 อัญญ ให้ประธานรัฐสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดวันรับสมัครและวันเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญต่อไป”

ประกาศ ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540

วันมูหะมัดนอร์ มะทา

ประธานรัฐสภา